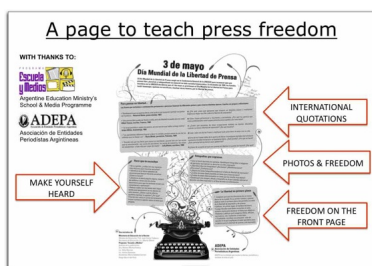

Η κρισιμότητα της ελληνικής κατάστασης δεν επιτρέπει ούτε υπερβολικές αποτιμήσεις ούτε υποτιμήσεις της πραγματικότητας. Δεν επιτρέπει ούτε κινδυνολογίες ούτε εφυσιασμούς της κοινής γνώμης.

Η Δημοσιογραφία της Αθλιότητας ή η Αθλιότητα της Δημοσιογραφίας;

Όταν ο κακομοίρης ο Προυντόν, έθεσε στη κρίση του Μαρξ το αδημοσίευτο τελευταίο του βιβλίο, « Η φιλοσοφία της Αθλιότητας», για κριτική και παρατηρήσεις, δεν περίμενε ασφαλώς το είδος της αντίδρασης που προκάλεσε. Ο Μαρξ αντιπαρέρχοντας την καθωσπρεπική ευγένεια, που απαιτείται σε τέτοιες περιπτώσεις, το απέρριψε σχεδόν με φανερή περιφρόνηση και για να ακυρώσει εντελώς τον γενναίο, τίμιο και ευγενή Προυντόν στα μάτια των οπαδών του, έγραψε το πασίγνωστο έργο που έφερε τον τίτλο «Η Αθλιότητα της φιλοσοφίας ..». Το κύριο επιχείρημα του Μαρξ εναντίον του Προυντόν ήταν ότι δεν κατανόησε παρά μόνο επιφανειακά την εγγελιανή φιλοσοφία και ότι οι αλλαγές που πρότεινε δεν αφορούσαν στον πυρήνα του συστήματος αλλά μόνο σε ορισμένα περιφερειακά του σημεία. Έτσι τον παρουσίασε όχι μόνο να αγνοεί τους νόμους της ιστορικής εξέλιξης αλλά και επικίνδυνο γιατί με το χάρισμα που είχε να κατασκευάζει εκφραστικά σχήματα μπορούσε να αποπροσανατολίσει το εργατικό κίνημα.

Καθώς διάβαζα την κυριακάτικη αρθρογραφία, μου ήρθε αυθόρμητα στη θύμηση, η συμπεριφορά αυτή του Μαρξ, γιατί διαπίστωσα κάποιες παράλληλες αναλογίες μεταξύ του Προυντόν και των εγχώριων αναλυτών. Οι περισσότεροι αναλυτές, καυτηριάζουν και λοιδороούν τη πολιτική αθλιότητα των ημερών. Στο κέντρο της προσοχής τους, βρίσκεται η «πολιτική ανικανότητα», οι «κομματικοί σκυλοκαβγάδες», «οι απαράδεκτες καθυστερήσεις στη λήψη μέτρων», οι «συντεχνίες που αποτρέπουν τις αποκρατικοποιήσεις» και άλλα συναφή. Η γενική εικόνα που προκύπτει είναι ότι ο «ολιγιστος» των Παπανδρέου, πρωθυπουργός και ο «φυλακισμένος στην επαγγελματική πολιτική» Σαμαράς, είναι πολύ

κατώτεροι των κρίσιμων περιστάσεων που διέρχεται η χώρα. Και ακόμα ότι αν η Ελλάδα δεν θέλει να σωθεί από την καταστροφή, οι εταίροι μας στην Ευρώπη, θα την αφήσουν να πορευθεί, κατά πως της αρμόζει, προς τον όλεθρο.

Επιχειρήματα του είδους, ενώ αναλύουν θαυμάσια ορισμένες επιμέρους πτυχές της κατάστασης, τις πιο εύπεπτες και καταναλώσιμες, αφήνουν στην άκρη, τον πυρήνα των αιτίων που την προκάλεσε. Ίσως γιατί είναι ο καθρέπτης ο οποίος και θα τους καταδείξει ως παραμορφωμένους φορείς των «μέσων μαζικής ενημέρωσης».

Όλο και περισσότερο όμως ξεκαθαρίζει η κατάσταση και εκείνο που μας δείχνει είναι ότι στο αδιέξοδο που φθάσαμε δεν ευθύνεται μόνο η τρομακτική αντινομία του οικονομικού χώρου, ούτε μόνο η φαιδρή ανικανότητα του πολιτικού συστήματος. Η ελληνική κοινωνία είναι αυτή που νοσεί βαρέως, και μάλιστα στο σύνολο της. Και επειδή αυτή η διαπίστωση είναι κάπως γενική και αόριστη, θα ήταν καλύτερο να λέγαμε πως σε κρίση ταυτότητας και εθνικού προσανατολισμού, βρίσκονται οι ίδιοι οι άνθρωποι που αποτελούν την ελληνική κοινωνία, δηλαδή εμείς οι Έλληνες.

Αλλά για να γίνω, ελπίζω, περισσότερο κατανοητός, θα πρέπει να ξεκαθαρίσω πότε ένας άνθρωπος ή ένας θεσμός ή ένα σύστημα διέρχεται από μια φάση κρίσεως. Κατά την πλέον τυπική άποψη, φάση κρίσης διέρχεται ένα υποκειμένο, συλλογικό ή ατομικό, όταν οι προσπάθειες που καταβάλει για την επίτευξη των στόχων που θέτει κοστίζουν περισσότερο από τα αποτελέσματα που επιτυγχάνει και συνεπώς σπαταλά δυνάμεις και πόρους, (ενεργητική κατάσταση). Μια δεύτερη μορφή κρίσης είναι αυτή όπου οι τιθέμενοι στόχοι είναι πολύ χαμηλότεροι των ικανοτήτων του υποκειμένου με συνέπεια τη μεγάλη απώλεια ωφελειών, (παθητική κατάσταση). Και η τρίτη μορφή κρίσης προσδιορίζεται από τη μη ανάδειξη στόχων και άρα προσπαθειών λόγω της προτίμησης προς ανάλωση του προϊόντος (υλικού, πνευματικού, πολιτιστικού) που έχει σωρευθεί κατά το παρελθόν, (κατάσταση νωχελικής αδράνειας).

Από όλες αυτές τις καταστάσεις απουσιάζει η ισορροπία μεταξύ του επιδιωκόμενου και του ευκαίσιου, των στόχων και των μέσων, κάτι που εκδηλώνεται με συχνά ξεσπάσματα συγκρούσεων ανάμεσα στα μέρη του συλλογικού ή ατομικού υποκειμένου. Δηλαδή κάθε μερικό υποσύστημα του συνόλου, μικρό ή μεγάλο, αποποιείται τις ευθύνες του και προσπαθεί να τις μεταθέσει σε ένα άλλο υποσύστημα, το οποίο και αυτό πράττει κατά τον ίδιο τρόπο, και ούτω καθ' εξής. Αλλά κανένα απ' αυτά, μέσα στον παροξυσμό του καταγγελτικού λόγου, δεν έχει τη ψυχραιμία να αναλογιστεί πως εκείνο που επιτυγχάνει είναι η απώλεια της όποιας οργανικής εξουσίας διαθέτει. Η εξουσία του Τύπου ενοχοποιεί την πολιτική εξουσία, η πολιτική εξουσία τις συνδικαλιστικές ηγεσίες, και αυτές με τη σειρά

τους φορτώνουν τις ευθύνες στον ανηλεή κομματικό ανταγωνισμό και όλα αυτά αντίστροφα.

Αν υπάρχει κάτι που κάνει μια κατάσταση κρίσης αφόρητη αυτό είναι ο μαζικός πανικός. Οι άνθρωποι βλέποντας ότι έχει χαθεί η κοινωνική ιεραρχία, αποδεκτά αξιολογικά συστήματα και πρότυπα αναφορών, βλέποντας δηλαδή ότι δεν υπάρχει κάτι που μπορεί να θεωρηθεί σταθερή πηγή άντλησης ή αναπαράστασης αξιών, προσπαθούν να περιφράξουν τον ατομικό τους χώρο, στεγανά πολλές φορές, θεωρώντας όλους τους άλλους είτε εχθρούς είτε ευκαιρίες χρηματικής εκμετάλλευσης. Ένας από τους βασικούς παράγοντες που διασπείρουν το μαζικό πανικό είναι οι αντιφατικές, κατασκευασμένες και εκφοβιστικές πληροφορίες που εκπορεύονται από τα λεγόμενα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Το πιο σημαντικό λάθος όμως που διαπράττεται, είναι ότι οι άνθρωποι κατά μαζικό τρόπο αποδίδουν την υφιστάμενη κρίση στη βούληση και μόνο, ενός μικρού αριθμού άλλων ανθρώπων, που συμβαίνει να συνιστούν τον πολιτικό κόσμο και ιδιαίτερα αυτούς που έχουν ασκήσει ή που ασκούν κατά άδικο και λαθεμένο τρόπο την εξουσία. Ότι καθοριστικό ρόλο παίζουν οι νόμοι της ιστορικής εξέλιξης, τα στάδια συγκρότησης του ελληνικού κοινωνικού χώρου, ο τρόπος «εντοίχισης» των εγχώριων οικονομικών δομών στις διεθνείς, οι ενδογενείς αντιφάσεις του διεθνούς συστήματος, η πολιτική αγωγή του νέο-Ελληνα από την οποία προκύπτουν και οι πολιτικές επιλογές του, οι πολιτικές ηγεσίες του ιστορικού παρελθόντος, ακόμα και αυτές οι πολιτικές και κοινωνικές παραδόσεις, δηλαδή ό,τι ονομάζεται «αντικειμενικές συνθήκες» ή «αντικειμενικός παράγοντας», ελάχιστα σταθμίζεται ως προϋποθετικό κριτήριο για εκφορά ορθολογικών κρίσεων και επομένως ανάλογων πράξεων. Εφ' όσον οι ατομικές επιλογές των πολιτικών που εκπορεύτηκαν από τη βούληση τους και τις επιθυμίες τους, μας οδήγησαν στη κατάσταση της σημερινής κρίσης, μια άλλη πολιτική βούληση με διαφορετική ποιότητα, θα είναι ικανή να αντιμετωπίσει τη κρίση. Αυτού του είδους ο ανθρώπινος βολонταρισμός, έκφραση ακραίου ιδεαλισμού, έχει εξοβελισθεί προ πολλού, ως εργαλείο ιστορικής ερμηνείας, από τη φαρέτρα των ιστορικών των κρίσεων. Οι εξωτερικές περιστάσεις έχουν τη δική τους «γλώσσα», τη δική τους «πολιτική», τις οποίες τις περισσότερες φορές επιβάλλουν στη πολιτική των ανθρώπων. Δεν ισχυρίζομαι ότι οι άνθρωποι είναι οι μαριονέτες των εξωτερικών περιστάσεων, οι άκριτοι εντολοδόχοι τους, αλλά η επίδραση τους επ' αυτών μπορεί να είναι μόνο οριακή και μόνο μακροπρόθεσμη. Ποτέ δεν θα μπορούσε ο Λένιν να πετύχει την Οκτωβριανή επανάσταση, όσο και αν το ήθελε, αν δεν το επέτρεπαν οι περιστάσεις, δηλαδή ο ακραίος τσαρικός αυταρχισμός, η επανάσταση των Δεκεμβριστών το 1824 και εκείνη του 1905. Ούτε και η παλινόρθωση του ancient regime, θα μπορούσε να

επιτευχθεί αν δεν την επέβαλλαν οι περιστάσεις δηλαδή ο εκφυλισμός της Γαλλικής Επανάστασης. Ούτε και η προτεσταντική μεταρρύθμιση αν δεν υπήρχαν οι εκφυλιστικές περιστάσεις του παπικού καθολικισμού.

Με όλα αυτά θέλω να πω, πως οι άνθρωποι που λαμβάνουν τις αποφάσεις, σε κάθε επίπεδο του κοινωνικού χώρου, ήτοι οι ποικιλόχρωμες ελίτ, δεν απολαμβάνουν πλήρη ελευθερία επιλογών, απεριορίστους βαθμούς ελευθερίας, αλλά το κάνουν εντός ενός συστήματος περιορισμών και καταναγκασμών, ελαχίστων περιθωρίων, που μάλλον μηδενίζονται όταν μιλάμε για περιόδους συστημικών κρίσεων. Η ιστορική κίνηση διέπεται από νόμους τους οποίους πολλοί στοχαστές αφιέρωσαν και τη ζωή τους στη προσπάθεια τους να τους διαγνώσουν. Και τώρα φθάσαμε σε ένα σημείο όπου ο άνθρωπος γνωρίζει πως πρέπει να λογαριάζει τον εαυτό του και τα δημιουργήματα του ως προϊόντα της ολοποιούσας ιστορικής κίνησης και όχι συγκυριακά και αποσπασματικά. Πως το παρών έχει ως αίτιο το παρελθόν που πτυχώνεται μέσα στη καθημερινότητα.

Η ελληνική κοινωνία υπό την έννοια της ιστορικής συνέχειας και του πολιτισμικού κεφαλαίου, βρίσκεται πάνω από τη σημερινή εποχή, πάνω από τους σημερινούς ανθρώπους, πολιτικούς και πολίτες, τους οποίους κατά ένα απρόσωπο τρόπο, μπορεί να τους επηρεάσει και να τους καθορίσει. Οι Έλληνες ποτέ μετά το 1821, δεν είχαμε αποδώσει υπόληψη σ' αυτό που ονομάστηκε ελληνικό κράτος. Τόσο γιατί στην αρχή, ήταν πολύ μικρό και μάλιστα παραχωρημένο, για να «στεγάσει» το μεγαλείο του ελληνισμού στο Αιγαίο, τη Μεσόγειο και τις παραδουνάβιες περιοχές, όσο και γιατί αυτό, το κράτος, ήταν πάντα το ληλατημένο λάφυρο των «πολιτικών» φατριών που ανταγωνίζονταν θανάσιμα μεταξύ τους, για την ιδιοποίηση των προσόδων που προέρχονταν από τις αγροτικές εκτάσεις. Οι Μαυρομιχαλαίοι, οι ρουμελιώτικες ληστοπαρέες του περίφημου Κυριάκου, και άλλα «χρήσιμα» κοινωνικά στοιχεία, βρίσκονταν πάντα κάτω από τις εντολές των πολιτικών του 19^{ου} αιώνα, όπως του Κωλέτη για παράδειγμα και των κοτσαμπάσιδων, που ως παρακράτος το συναντάμε και πολύ αργότερα, και λυμαινόνταν τις νέες αγροτικές εκτάσεις που προέκυπταν από τις σταδιακές επεκτάσεις των ελληνικών συνόρων.

Έχει δίκιο ο Στέλιος Ράμφος, όταν επισημαίνει πως οι Έλληνες έχουμε δώσει μεγαλύτερη στοργή και αγάπη στην κοινότητα, στην οικογένεια, στην ιστορική καταγωγή και στην εντοπιότητα ενώ ταυτόχρονα περιφρονήσαμε αυτό που ονομάστηκε σύγχρονο κράτος. Και τούτο γιατί, μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια, το κράτος ποτέ δεν κατάφερε να οργανωθεί έτσι ώστε να αποστασιοποιηθεί από τα επιμέρους συμφέροντα ορισμένων μερίδων του πληθυσμού και να φροντίσει για τη κοινωνική ευημερία του συνόλου. Ο ρόλος του ήταν τραγικά άδικος και αντικοινωνικός. Δεν απέδιδε μόνο τις εθνικές γαιοπροσόδους, τον ορυκτό και θαλάσσιο πλούτο, σε μικρές ομάδες ευνοουμένων αλλά μέσω μιας αιματηρής φορολογίας μείωνε συνεχώς κι' αυτά τα πενιχρά λαϊκά εισοδήματα. Το μοντέλο αυτό ήταν ασφαλώς μια εκδοχή του ανατολικού δεσποτισμού και το οποίο καμία σχέση δεν

είχε με το φιλελεύθερο δυτικό κράτος που οικοδομήθηκε μετά την απολυταρχία.

Δεν είναι πλήρης ιστορικά αυτή η ερμηνεία αν δεν λάβει υπ' όψιν της τον τρόπο εθνικής ολοκλήρωσης του ελληνικού χώρου. Οι διεθνείς περιστάσεις έπαιξαν καθοριστικό ρόλο. Το πρώτο μικρό ελληνικό βασίλειο επεκτάθηκε το 1881 με τη προσάρτηση της Θεσσαλίας και της Άρτας. Λίγο πριν είχε προσαρτηθεί η Ιόνιος Πολιτεία. Οι κρητικές επαναστάσεις επέφεραν και πάλι την επέκταση των συνόρων και ο λαμπρός μακεδονικός αγώνας προσάρτησε τη βόρειο Ελλάδα. Μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, το 1949, προσαρτήθηκαν και τα Δωδεκάνησα. Η πορεία ολοκλήρωσης, που ασφαλώς δεν ήταν επιλογή ούτε των πολιτικών ούτε των πολιτών, των ελληνικών συνόρων, ήταν αποτέλεσμα του διεθνούς συσχετισμού των μεγάλων ευρωπαϊκών δυνάμεων. Διήρκεσε πάνω από 120 χρόνια, όσο πουθενά αλλού, και κάθε νέα επέκταση αύξανε τις αγροτικές κρατικές εκτάσεις, που ένα μικρό μέρος τους τεμαχίζονταν σε μικρούς κλήρους και αποδίδονταν στους Έλληνες ακτήμονες αλλά το μεγαλύτερο μέρος το ιδιοποιούνταν μέσω του κράτους οι κάστες των προυχόντων. Το καθεστώς της μικροκαλλιέργειας / μικροιδιοκτησίας που οικοδομήθηκε δεν ήταν ποτέ ισχυρό ώστε να ανατρέψει τις βάσεις που στήριζαν το πανίσχυρο κράτος. Αντίθετα η κατάσταση αυτή θεωρήθηκε εντελώς φυσική και τα λαϊκά στρώματα έφθασαν να πιστεύουν πως η ευημερία τους περνά μέσα από τις καλές σχέσεις που όφειλαν να έχουν με τους κρατικούς μηχανισμούς και τους εκπροσώπους τους. Αλλά ούτε και η πολιτική εμφάνιση της «αριστεράς» πρόσφερε μια στρατηγική κρατικής αμφισβήτησης και ενίσχυσης της κοινωνίας των πολιτών. Η κυρίαρχη στρατηγική της ήταν η κατάληψη με κάθε μέσο των κρατικών μηχανισμών και η καθυπόταξη τους στις δικές της επιλογές.

Οι πεποιθήσεις που δημιουργήθηκαν από την ιστορική πορεία μετατράπηκαν σε άυλη δύναμη που έδραζε με αντιφατικό τρόπο μέσα στους θεσμούς, τους κρατικούς μηχανισμούς ελέγχου και στη κοινωνική συνείδηση. Η ελληνική κοινωνία ήταν πάντα διχασμένη και αντινομική ανάμεσα στους ευνοημένους που βρίσκονταν μέσα στον κύκλο των κρατικών συμφερόντων και στους «κακότυχους» που ήταν εκτός του κύκλου. Και η κατάσταση αυτή συνεχίστηκε μέχρι τη πτώση της χούντας οπότε και άρχισε μια νέα φάση. Οι νικήτριες τάξεις του εμφυλίου πολέμου, που απέκλεισαν δια νόμου τους ηττημένους από τη νομή των κρατικών συμφερόντων, αναγκάστηκαν να αποδεχθούν το τέλος της εποχής τους. Οι αποκλεισμένοι έως τότε εφόρμησαν μαζικά και κατέλαβαν τις κρατικές υπηρεσίες. Αλλά το τραγικό στην ιστορία, είναι ότι ενώ αυτό το γεγονός της αποκατάστασης της εθνικής ενότητας, θα έπρεπε να είχε σταματήσει έγκαιρα, συνεχίστηκε μέχρι τώρα με αποτέλεσμα ολόκληρη η ελληνική κοινωνία να έχει κρατικοποιηθεί. Η κυρίαρχη επιδίωξη των

μικρομεσαίων στρωμάτων ήταν να βιοπορευθούν μέσω της απασχόλησης στις κρατικές υπηρεσίες ενώ των ανώτερων να συστήσουν υπεργολαβικές εταιρίες κρατικών προμηθειών. Αυτός ο τύπος κρατικής συγκρότησης δεν έχει το όμοιο του πουθενά αλλού. Δεν αφορά μόνο στις δομές, στους θεσμούς και σ' ό,τι αποκαλείται «τεχνικές αρθρώσεις» της κοινωνίας, αλλά παγιώθηκε και στη κοινωνική συνείδηση, στις συμπεριφορές, στη κουλτούρα ακόμα και στα πολιτιστικά δρώμενα. Το κράτος όμως όσο γινόταν καταφύγιο ευημερίας άλλο τόσο μετατρέπονταν και σε αντικείμενο μίσους γιατί με τις επιλεκτικές μεροληψίες του διέψευδε τις αρχικές προσδοκίες και αυτών που βρισκόταν εντός του κύκλου του και αυτών που ήθελαν να μπουν εντός. Τα φαινόμενα της φοροδιαφυγής, της διαφθοράς και του σφετερισμού, έτσι μόνο μπορούν να εξηγηθούν, δηλαδή ως εκδικητικές πράξεις όλων απέναντι στον μεροληπτικό και αντικοινωνικό ρόλο της ανώτερης πολιτικής και κρατικής ελίτ.

Όσο και αν ήθελαν οι πολιτικοί να ικανοποιήσουν για λόγους ίδιας αναπαραγωγής, κάθε λογική ή παράλογη, λαϊκή επιθυμία, διευρύνοντας τα κρατικά όρια, η μειωμένη ευφυΐα τους, ή η αδιαφορία τους, δεν τους επέτρεψε να δουν ότι αυτό ήταν αδύνατον. Και σ' αυτό μεγάλο ρόλο έπαιξε και ο τρόπος διάρθρωσης της διεθνούς οικονομίας, αυτό που αποκάλεσα «εξωτερικές περιστάσεις». Η εύκολη προσφυγή στις διεθνείς αγορές λόγω της μεγάλης εκεί συσσώρευσης που πραγματοποιήθηκε μετά τη κατάργηση του διπολισμού, κλπ, δημιούργησε τη ψευδαίσθηση πως η εποχή της κατανάλωσης χωρίς παραγωγή, δεν θα είχε τέλος.

Σε ολόκληρη αυτή τη διαδρομή των τελευταίων είκοσι πέντε χρόνων, κανένας από τους επίσημους θεσμούς εξουσίας και τις νομενκλατούρες τους (τύπος, πανεπιστήμια, δικαιοσύνη, κλπ) δεν έδειξε σημάδια ανησυχίας. Αντίθετα διαμορφώθηκαν νέοι τύποι ελίτ που δεν είχαν άλλο παρά να φροντίσουν για την αύξηση του μεριδίου τους στο εθνικό εισόδημα.

Αυτό το περίεργο ιστορικά σύμπλεγμα συμφερόντων δεν μπορεί να υπαχθεί αναλυτικά στη παραδοσιακή τυπολογία των κοινωνικών τάξεων και των ανταγωνισμών τους. Η εισοδηματική πολυσθένεια και ο κρατικός καταναγκασμός, αλλοίωσαν, διαστρέβλωσαν και ακύρωσαν και τους κανόνες της ελεύθερης αγοράς και την ανεξαρτησία των θεσμών και τις δημοκρατικές διαδικασίες και την αξιολογική κοινωνική ιεραρχία. Ποτέ δεν καταγράφηκαν ως θεμελιώδη στοιχεία στη νεώτερη ιστορία μας βέβαια, εκτός από πολύ μικρές περιόδους, αλλά θα περίμενε κανείς, πως τουλάχιστον θα υπήρχαν θεωρητικές και πολιτικές επεξεργασίες ορισμένων πνευματικών κύκλων ή ομάδων διανοουμένων. Πως ειδικά έντυπα ή μέσα ενημέρωσης θα πρόσφεραν το εναλλακτικό της ποιοτικής ανάλυσης στην υποκουλτούρα της μαζικής αποχαύνωσης.

Και τώρα το ερώτημα που τίθεται είναι ποιος μπορεί, να αντιταχθεί με αξιώσεις επιτυχίας, στο αντιφατικό αυτό κοινωνιστικό μόρφωμα που οικοδομήθηκε μέσα στις δεκαετίες; Να αναδιατάξει τις σχέσεις των κοινωνικών ομάδων με το κράτος, τις σχέσεις των κρατικών ομάδων με το πολιτικό σύστημα και γιατί όχι τις σχέσεις των ανθρώπων μεταξύ τους; Είναι έργο ενός ανθρώπου, έστω και αν αυτός είναι πρωθυπουργός, μιας κυβέρνησης ή ενός κόμματος, όσο ευφυείς και ηθικά ακέρατοι και αν είναι, ή είναι έργο όλων ημών των Ελλήνων συλλογικά και ατομικά;

Αλλά για να δράσουν δυναμικά οι Έλληνες χρειάζονται επεξεργασμένο εθνικό σχέδιο εξόδου από τη πολιορκία, πυξίδα προσανατολισμού και πρακτικές αποδείξεις ηγετικών συμπεριφορών. Οι πρόχειρες και αποσπασματικές υποδείξεις για καθυστερήσεις ή βιασύνες, για ανικανότητα ή προχειρότητα, σε μια κυβέρνηση όπου οι καταναγκασμοί προς ελευθερίες επιλογών είναι n/0, ανανεώνουν και ανακυκλώνουν τον φαύλο κύκλο της επιδείνωσης. Και τούτο είναι που προκαλεί θυμηδία. Από τη μια πλευρά έχουμε ένα κυβερνητικό σχήμα που συμπεριφέρεται πολλές φορές αδέξια, σαν χαμηλόβαθμη υπηρεσία της τρόικας και από την άλλη έχουμε μια αρμάθα «ειδικών φωστήρων» που εμφανίζονται να γνωρίζουν κάθε λεπτομέρεια του σχεδίου αντιμετώπισης της ελληνικής αλλά και ευρωπαϊκής κρίσης και τον τρόπο εξόδου απ' αυτήν. Δεν συζητάω για την αντιπολίτευση, η οποία ανιαρά και μονότονα χειρονομεί και επαναλαμβάνει τσιτάτα κλισέ τότε για να εντυπωσιάσει το «αμαθές πόπολο» και τότε για να απειλήσει κυβέρνηση και τρόικα.

Αυτό που χρειάζεται αυτή την ώρα είναι ένα είδος συσπείρωσης των πιο δυναμικών και παραγωγικών ομάδων του πληθυσμού οι οποίες θα αποτιμήσουν ρεαλιστικά τη πραγματικότητα, απομονώνοντας τις καταστροφικές αποτιμήσεις και τους παραλυτικούς εφησυχασμούς. Δεύτερον χρειάζεται μια νέα προσέγγιση της στρατηγικής για την επίλυση του χρέους με τους πιστωτές, στο φως της ευρύτερης διάστασης που έλαβε η κρίση στην ευρωζώνη. Τρίτον ένα πλαίσιο παραγωγικής αναδιάρθρωσης του οικονομικού μηχανισμού με έμφαση στα γνωστά συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας αλλά κυρίως στην ενεργοποίηση του αργούντος περιφερειακού και τοπικού δυναμικού. Στη βάση αυτού του πλαισίου θα επιχειρηθούν και οι αναδιρθρώσεις στη δημόσια διοίκηση, στους θεσμούς, στην αγορά εργασίας και στο μισθολογικό σύστημα.

Αν υπάρξουν αυτά θα αποδειχθεί αμέσως, τουλάχιστον στο επιστημονικό / εμπειρικό επίπεδο, το πλαίσιο της χρησιμότητας της ευρωζώνης και τα όρια της. Θα αποκαλυφθούν και τα αναγκαία όρια του κρατικού μηχανισμού, το είδος της εκπαίδευσης, των εμπορικών σχέσεων, κλπ, όλα ως συναρτήσεις του παραγωγικού προσανατολισμού του οικονομικού χώρου και της νέας πολιτισμικής ταυτότητας του Έλληνα. Είμαι βέβαιος πως η σχετική τεχνογνωσία υπάρχει σε ελληνικούς φορείς και πρόσωπα για την εκπόνηση του πλαισίου / μοντέλου παραγωγικής και κοινωνικής ανασυγκρότησης, το οποίο στη πρώτη φάση θα φέρει, αναπόφευκτα, συρρίκνωση αλλά στη δεύτερη φάση επέκταση και ανάπτυξη.

Συντάχθηκε απο τον/την Θ. Κουρματζής

Κυριακή, 11 Σεπτέμβριος 2011 08:42 - Τελευταία Ενημέρωση Δευτέρα, 03 Ιούνιος 2013 21:54

Εκείνο για το οποίο δεν είμαι βέβαιος είναι αν είναι δυνατή η προσαρμογή της πολιτιστικής τάξης στα νέα δεδομένα. Αλλά γι' αυτό το θέμα το κλειδί βρίσκεται στα χέρια της λαϊκής ετυμηγορίας.

Κουρματζής Θανάσης